

Lausunnon antaminen Kuopion Energia Oy:n pienydinvoimalahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Viranomaislautakunta 19.05.2026 § 29
263/11.00.02/2026

Valmistelija

ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Kuopion Energia Oy on toimittanut yhteysviranomaisena toimivalle työ- ja elinkeinoministeriölle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaisen arviointiohjelman (YVA-ohjelma) kaukolämpöä tuottavasta pienydinvoimalahankkeesta. Arviointiohjelmasta pyydetään Siilinjärven ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa.

Hankkeen kuvaus

Kuopion Energia Oy suunnittelee kaukolämmön tuotantoon tarkoitettua pienydinvoimalaa Kuopioon. Tarkastelussa on kaksi mahdollista sijoituspaikkaa, Hepomäki tai Sorsasaloo. Sorsasaloon suunniteltu sijoitusvaihtoehto sijoittuu Sorsasaloon itäosassa sijaitsevalle teollisuusalueelle lähimmillään 1000 metrin etäisyydelle Siilinjärven kuntarajasta ja noin 2 km etäisyydelle Vuorelan taajamasta. Suunnittelussa pienydinvoimalassa on enintään neljä kaukolämpöä tuottavaa reaktoria ja se on yhteislämpöteholtaan enintään noin 150 MW. YVA-menettelyssä tarkasteltava hanke sisältää myös voimalan käytön aikana muodostuvan hyvin matala-, matala- ja keskiaktiivisen ydinjätteen sekä korkea-aktiivisen käytetyn ydinpolttoaineen käsittelyn ja välivarastoinnin laitosalueella. Laitosalueen pinta-ala on noin 10 hehtaaria.

Arvioitavat vaihtoehdot

Vaihtoehto VE0: Hanketta ei toteuteta. Jatketaan nykyisen kaltaista kaukolämmön tuotantoa polttoon perustuvalla ratkaisulla.

Vaihtoehto VE1: Pienydinvoimala rakennetaan noin yhdeksän kilometriä Kuopion keskustasta lounaaseen Hepomäkeen. Kaukolämmön siirtämiseksi rakennetaan uuden tieyhteyden alle noin 2,5 kilometrin pituinen siirtoyhteys Kuopion Energia Oy:n kaukolämpöverkon liityntäpisteeseen Matkuksen alueella.

Vaihtoehto VE2: Pienydinvoimala rakennetaan noin kuusi kilometriä Kuopion keskustasta koilliseen Sorsasaloon. Kaukolämmön siirtämiseksi rakennetaan uusi noin 11–13 kilometrin pituinen järven pohjaan sijoittuva siirtoyhteys Kallaveden kautta Haapaniemen voimalaitokselle. Siirtoyhteyden eteläosassa tarkastellaan vaihtoehtoisia reittiosuuksia Väinölänniemen poikki tai kiertäen Rönön ja muut lähisaaret eteläpuolelta.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tiivistelmä on esityslistan liitteenä.

Ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Siilinjärven viranomaislautakunta kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena antaa työ- ja elinkeinoministeriölle seuraavan lausunnon Kuopion Energia Oy:n pienydinvoimalahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta:

Siilinjärven ympäristönsuojeluviranomainen tarkastelee tässä lausunnossa lähinnä arviointiohjelman vaihtoehtoa VE2, jossa laitos sijoittuisi Sorsasaloon lähelle Siilinjärven kunnan rajaa.

Hankkeelle laadittu arviointiohjelma on selkeästi laadittu kokonaisuus. Hankkeen tekninen kuvaus vaikuttaa ohjelmavaiheeseen riittävältä. Lautakunta huomauttaa, että Kuopion Energia Oy:n pienydinvoimalahanke on ensimmäinen YVA-vaiheeseen asti edennyt pienydinvoimalahanke Suomessa, joten lausunnon antajilla vertailupohjaa eikä yleensä asiantuntemustakaan arvioida esimerkiksi laitoksen teknistä kuvausta taikka ydin- ja säteilyturvallisuutta. Tästä syystä teknisen kuvauksen tulee olla selostusvaiheessa perusteellinen. Ydin- ja säteilyturvallisuuden tulee olla tarkastelussa lähes kaikissa arvioinnin osa-alueissa. Ydinenergiaa tuottava laitos on uusi asia alueen väestölle ja voi herättää ymmärrettävästi huolta mm. säteilyyn ja onnettomuuksiin liittyen. Tiedottamiseen ja etenkin lähialueiden asukkaiden osallistamiseen tulee kiinnittää hankkeen kaikissa vaiheissa suurta huomiota. Asukkaille on syytä järjestää tilaisuuksia Kuopion kaupungin alueen lisäksi Siilinjärvellä Vuorelan alueella.

Tarkastelu- ja vaikutusalueiden rajaukset perustuvat ohjelman mukaan kunkin vaikutustyyppin (esimerkiksi melu, ilmanlaatu) mukaan määriteltyihin alueisiin. Lautakunta pitää tarkastelutapaa oikeana, kunhan aluerajaukset ovat riittävän laajoja (esimerkiksi melulle tarkastelualue on huomattavasti laajempi kuin ohjearvojen mukaiset melualueet). Aluerajauksissa tulee huomioida myös yhteisvaikutukset alueiden muiden toimintojen kanssa.

Yhdyskuntarakenteen ja maankäytön nykytilanteen kuvauksessa sekä maakuntakaavan että yleiskaavojen osalta ei ole juurikaan kuvattu Siilinjärven kunnan aluetta. Laitoksen toiminnan vaikutusalueet sijoittuvat huomattavan paljon myös Siilinjärven kunnan puolelle, jos hanke etenee vaihtoehdon VE2 pohjalta, joten nykytilanteen kuvauksia tulee selostusvaiheessa laajentaa ja arvioida vaikutukset maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen tarvittavilta osin myös Siilinjärven kunnan alueen osalta.

Vaikutusarvioinnissa ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen tulee huomioida ohjelmassa kuvattujen mitattavien vaikutusten (esim. melu, ilmapäästöt, säteilyaltistus) lisäksi yhteisvaikutukset muiden toimintojen (esimerkiksi Sorsasalossa Mondi Powerflute Oy:n tehtaiden ja suunnitellun VolagHy:n eSAF-hankkeen) kanssa. Elinoloihin ja viihtyvyyteen liittyvät myös ihmisten mielikuvat ja huolet hankkeeseen liittyen.

Siilinjärven alueen väestön kannalta erityisesti poikkeus- ja onnettomuustilanteiden vaikuttavuusarviointi sekä suojavyöhykkeen ja varautumisalueen rajaukset ovat tärkeitä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuulikki Hynynen poistui kokouksesta tämän §:n käsittelyn aikana klo 18.56.